

І. С. Тімуш,

доктор юридичних наук, професор
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8090-4450>

В. І. Жуда,

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня

ДОГОВІРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна
E-mails: iryna.timush@npp.nau.edu.ua, 6122804@stud.nau.edu.ua

*Метою статті є формування пропозицій для вдосконалення правового регулювання договорів у сфері інвестиційної діяльності та їх змісту. **Методи дослідження:** використано загальнонаукові та юридичні методи пізнання, а саме: діалектичний, порівняльного аналізу, системно-функціональний, формально-юридичний; логіко-юридичний. **Результати:** доведено, що низка господарських договорів підпадає під комплексне поняття інвестиційного договору; учасники інвестиційної діяльності укладають також інші похідні договори; окреслено основні види договорів, що застосовуються в інвестиційній діяльності; різні види господарських договорів у сфері інвестування зазнають неоднакового регулятивного впливу на рівні законів; ризики інвестиційних договорів частково усуваються державними гарантіями; правове регулювання договірних відносин в інвестиційній діяльності потребує вдосконалення з метою забезпечення стабільності інвестиційного процесу та надання додаткових гарантій та стимулів інвестору. Запропоновано законодавчо гарантувати стабільність податкових і митних платежів для суб'єктів інвестиційних договірних відносин. Принаймні, можливо це передбачити на законодавчому рівні для пріоритетних напрямків інвестування. **Обговорення:** доцільність розмежування інвестиційних договорів від інших договорів інвестиційного характеру; законодавче закріплення кваліфікуючих ознак інвестиційних договорів; для обслуговування інвестиційної діяльності можуть застосовуватися договори різних видів і зокрема змішані; правове регулювання договірних інвестиційних відносин на даний час в основному стосується інвестиційних договорів публічного характеру; якщо в таких договорах стороною є держава, то чітко прослідковується її домінуюче становище, що свідчить про відступ від принципу рівності сторін.*

***Ключові слова:** інвестиції; інвестиційна діяльність; інвестиційний договір; договори в інвестиційній діяльності; учасники інвестиційної діяльності; гарантії.*

Постановка проблеми та її актуальність. Інвестиційна діяльність приваблива та перспективна для будь-якого сучасного суспільства, адже завдяки їй можна впроваджувати новітні технології, прискорити прогрес, покращити економічні показники у різних галузях та підняти рівень економічного розвитку. Для її успішного здійснення необхідно створити умови та стимули, надати певні гарантії захисту інве-

стицій. Найкраще для інвестицій середовище – стабільне. В умовах нестабільності зростають ризики і падає результативність інвестиційної діяльності. Тому проблемою правового супроводу такої діяльності є своєчасне створення відповідних законодавчих гарантій для інвестування з врахуванням мінливості середовища та змін у державі, а також дієвих договірних механізмів, що застосовуються за конкретних

об'єктивних обставин. Відтак договори в інвестиційній сфері у полі постійної уваги.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Договори у сфері інвестиційної діяльності досліджували та досліджують як правники цивільного напряму, так і господарсько-правового, зокрема: Д. Дударець, О. Вінник, В. Кафарський, В. Косак, Н. Кузнєцова, П. Матвєєв, Т. Мусієнко, Р. Майданик, В. Поєдинок, В. Полятай, К. Рябова, О. Цибульська, Р. Шишка та ін. У працях науковців приділена увага поняттю та класифікації інвестиційних і суміжних договорів, їх змісту, договірній відповідальності, гарантіям інвестування, суб'єктам інвестиційної діяльності тощо. Проте інвестиційна діяльність набуває нових ознак, демонструє нові правові можливості та перспективи впровадження нових видів договорів і форм.

Виклад основного матеріалу дослідження. У законодавстві України немає визначення інвестиційного договору (що залишається здобутком наукової доктрини), а є лише визначення інвестиційної діяльності, під якою розуміється «сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій» [1]. І саме ця діяльність опосередковується договорами, різними за видами, суб'єктами укладення, змістом, строками виконання. Очевидно, що не всі вони інвестиційні за сформованими уявленнями, оскільки можуть виконувати допоміжні функції у процесі інвестування, але мають правове значення для учасників інвестиційної діяльності.

На думку М.О. Ковальчука, необхідно відрізнити поняття інвестиційних договорів як особливої групи правочинів від договорів інвестиційного характеру як похідної підгрупи. До інвестиційних договорів він пропонує відносити лише ті договори, що прямо відповідають визначенню інвестиційного договору та містять усі істотні умови, характерні цій групі договорів, а до договорів інвестиційного характеру – ті, що укладаються з метою реалізації інвестицій, проте не містять усіх умов (ознак) властивих інвестиційному договору [2]. Дослідник вважає поняття «інвестиційного договору» родовим, та таким, що позначає правочин за яким інвестор вкладає (передає) інвестицію з метою її

реалізації та отримання прибутку або ж досягнення соціального ефекту.

Практичною проблемою цього підходу залишається, як зазначалося вище, законодавча невизначеність інвестиційного договору та відсутність уніфікованих його істотних умов, що на нашу думку і неможливе. Проте вбачається потрібним законодавче закріплення кваліфікуючих ознак інвестиційного договору. Це сприятиме правозастосуванню та вдосконаленню правових норм щодо надання гарантій інвесторам.

Існує багато підходів до визначення власне інвестиційного договору, але всі вони залишаються дискусійними та неоднозначними. Заслужує на увагу розширене розуміння інвестиційних договорів П.С. Матвєєвим, який пропонує розглядати їх як договори будь-яких форм і видів, що укладаються інвестором та іншими учасниками інвестиційної діяльності для реалізації інвестицій з метою отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту [3].

Інвестиціями вважаються «всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [1].

Інвестиції можуть бути внутрішніми і зовнішніми – іноземними. Останні можуть здійснюватися як іноземна валюта або валюта України, рухоме чи нерухоме майно, цінні папери, корпоративні права, грошові вимоги та права вимоги виконання договірних зобов'язань, права інтелектуальної власності, права на здійснення господарської діяльності і ін. [4]. Форми здійснення іноземних інвестицій допускаються різноманітні, зокрема і без створення юридичної особи на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України. Застосовується і така договірна форма як господарська (підприємницька) діяльність на основі угод про розподіл продукції.

Відповідно до ч. 2. ст. 7 Закону України «Про інвестиційну діяльність» «інвестор самостійно визначає цілі, напрями, види й обсяги інвестицій, залучає для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяль-

ності, у тому числі шляхом організації конкурсів і торгів. Взаємовідносини щодо передачі інвестором права володіння, користування і розпорядження інвестиціями, а також результатами їх здійснення регулюються на основі договорів» [1].

Як зазначено у ст. 9 Закону України «Про інвестиційну діяльність», «основним правовим документом, який регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, є договір (угода) або проспект цінних паперів (рішення про емісію цінних паперів)» [1].

Законодавець підкреслює, що укладення договорів між суб'єктами інвестиційної діяльності, визначення умов господарських взаємовідносин, змісту зобов'язань є виключною компетенцією таких суб'єктів.

Для цілей даного дослідження важливо окреслити ті договори, які слугують забезпеченню інвестиційної діяльності, навіть якщо вони не підпадатимуть під ознаки інвестиційного договору як такого, у якому закріплюється умова про розміщення інвестиції.

Які саме види договорів необхідно укласти для інвестиційної діяльності залежить від конкретних умов інвестування та потреб. Інвестор вправі використати кредитні ресурси, а отже можливе застосування договорів кредиту чи позики. За бажанням або на вимогу закону укладаються і договори страхування, щоб зменшити ризики інвестування. Наприклад, абзацом 10 ч. 1 ст. 9 Закону України «Про угоди про розподіл продукції» передбачена обов'язковість умови страхування майнових ризиків, включаючи втрату видобутих корисних копалин внаслідок розливу, повені, пожежі, для угод про розподіл продукції, укладених щодо пошуку, розвідки та видобування вуглеводневої сировини, а також щодо використання родовищ із значними запасами корисних копалин [5]. Частиною другою ст. 30 зазначеного Закону унормовано, що «цивільна відповідальність інвестора, в тому числі за шкоду, заподіяну довкіллю, здоров'ю людей, підлягає страхуванню, якщо інше не передбачено угодою. За домовленістю сторін у рамках угоди приймається програма страхування екологічних ризиків».

За потреби придбати необхідне майно чи корпоративні права у юридичних чи фізичних осіб інвестор укладає договори купівлі-продажу. Наприклад, шляхом купівлі інвестором частки у статутному капіталі, здійснюється входження у господарське товариство. Окремі адвокати зауважують, що для купівлі частки інвестором можливе застосування договору опціону, якщо інвестор бажає отримати гарантії придбання частки у статутному капіталі товариства за визначеною наперед ціною [6].

За необхідності придбати права інтелектуальної власності для здійснення інвестиційної діяльності цілком ймовірно вирішити це питання шляхом укладення ліцензійних договорів, договорів про передання майнових прав інтелектуальної власності, договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також комерційної концесії.

З метою задоволення потреби у дороговартісному майні інвестування часто здійснюється із застосуванням договору лізингу. Інвестиційна природа даної угоди проявляється в інвестуванні лізингодавцем майна або коштів та отриманні ним прибутку, а також у вигідних умовах користування дороговартісним майном для лізингодержувача.

Якщо до інвестиційної діяльності долучається багато суб'єктів, необхідно обговорювати і домовлятися про спільну діяльність. Договір про спільну діяльність допоможе скоординувати спільні дії учасників, ведення спільних справ, правовий статус виділеного для спільної діяльності майна. Варто зауважити, що іноземні інвестори також вправі укладати договори (контракти) про спільну інвестиційну діяльність (виробничу кооперацію, спільне виробництво тощо) за законодавством України. Такі договори підлягають реєстрації. Їх сторони зобов'язані вести окремий бухгалтерський облік і звітність про операції за цими договорами, мати окремі рахунки у банках України для проведення відповідних розрахунків.

Договір про спільну діяльність застосовують і територіальні громади у випадках інвестування у спільні комунальні підприємства.

Цікавим для інвестиційної діяльності може бути договір простого товариства, за яким учасники спільної діяльності об'єднують свої вклади. Зручність цього об'єднання в тому, що вкладом можуть бути не лише кошти, майно, а й ділова репутація, ділові зв'язки, певні знання і вміння.

У разі необхідності використання іноземним інвестором об'єктів державної або комунальної власності на концесійних засадах, потрібне укладення концесійного договору. Як правило, такий договір укладається, якщо інвестор вносить інвестиції в об'єкт концесії, запропонований ним проект передбачає створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом концесії, та/або надання суспільно значущих послуг, передбачає пошук, розвідку родовищ та видобування корисних копалин [7].

Окреме місце серед інвестиційних договорів займають угоди про розподіл продукції, що підлягають державній реєстрації та обов'язковому оприлюдненню у порядку, встановленому Законом України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях». Їх відносять до публічних інвестиційних договорів, як і угоди про державно-приватне партнерство. Взагалі аналіз чинного законодавства дає підстави стверджувати, що правове регулювання договірних інвестиційних відносин в основному стосується інвестиційних договорів публічного характеру. І в таких договорах за участю держави чітко прослідковується її домінуюче становище, що є свідченням відступу від принципу рівності сторін.

Якщо учасниками угоди про розподіл продукції є два чи більше інвесторів, вони зобов'язані укласти угоду про операційну діяльність - операційний договір, у якому після призначення з-поміж учасників оператора угоди, який представлятиме їхні інтереси, врегулюють відносини між оператором та іншими інвесторами. В абзаці 2 ч. 2 ст. 9 Закону України «Про угоди про розподіл продукції» законодавець застерігає, що такий договір не є договором про спільну діяльність та не регулюється нормами законодавства

України, які застосовуються до спільної діяльності та договорів про спільну діяльність.

Операційний договір є прикладом договору, пов'язаного з інвестиційним, а не власне інвестиційного, адже ніяких умов про інвестиції він не містить.

Втручання державних органів та посадових осіб у реалізацію договірних відносин між суб'єктами інвестиційної діяльності зверх своєї компетенції не допускається, як передбачено ч. 4 ст. 9 Закону «Про інвестиційну діяльність» [1].

У науковій літературі звертається увага на проблемні аспекти укладення міжнародного інвестиційного договору, під яким розуміється угода між державою та іноземним інвестором або між державами, що спрямована на встановлення прав та обов'язків сторін, пов'язаних з інвестиційною діяльністю. На думку О.Ю. Цибульської, «проблеми можуть виникнути, якщо визначення прав та обов'язків буде неоднозначним, або якщо заборони чи обмеження стануть надто жорсткими або неадекватними реаліям інвестиційного процесу» [8]. Видається, що суттєвою проблемою для міжнародного інвестиційного договору є також різниця законодавств, правових традицій, оподаткування, особливостей розвитку економік держав-сторін цієї угоди. Саме тому доцільно перед укладенням інвестиційного договору приділити достатню увагу підготовчому етапу, вивчити правове поле, у якому здійснюватиметься інвестиційний процес, механізми захисту інвестицій, з'ясувати інтереси сторін та узгодити умови, що забезпечать їх баланс.

Доцільно акцентувати на тому, що інвестиційні договори відносяться до ризикових. До найбільш ризикових зокрема належать інвестиційні договори на будівництво. У таких угодах поєднуються елементи різних договорів. До того ж вони характеризуються меншою захищеністю інвестора, якщо укладаються на основі стандартних умов. Саме тому А.В. Гордієнко рекомендує для договорів, які укладаються на основі стандартних умов, застосовувати спеціальні законодавчі засоби захисту слабшої сторони, зокрема право на відмову від умови, яка не була погоджена в індивідуальному по-

рядку, якщо така умова створює суттєвий дисбаланс прав та обов'язків сторін [9].

Аналізуючи норми права про правову природу інвестиційного договору, Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що інвестиційний договір поєднує положення низки різних договорів, і внаслідок його укладення можуть виникати не лише майнові зобов'язання, а й грошові, що, на наш погляд, теж видається важливим для захисту прав інвесторів, що здійснили інвестиції у будівництво [10].

Договори про інвестиційну діяльність зазнають неоднозначного регулятивного впливу законів. Скажімо, відповідно до ч. 3 ст. 2 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями» «на відносини, що виникають у зв'язку з наданням державної підтримки інвестиційним проектам із значними інвестиціями, укладенням, виконанням і припиненням дії спеціальних інвестиційних договорів, не поширюється дія законів України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та «Про інвестиційну діяльність» (у частині надання державної підтримки інвестиційним проектам, проведення їх державної експертизи, а також включення до Державного реєстру інвестиційних проектів)». Як зазначено у ч. 4 ст. 2 Закону «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями», він не поширюється на інвестиційні проекти, що відповідають усім ознакам державно-приватного партнерства та готуються і реалізуються відповідно до законів України «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесію» [11]. Державна підтримка не надається також, якщо інвестиційні проекти реалізуються відповідно до угод про розподіл продукції, оскільки в такому випадку застосовуються вимоги Закону України «Про угоди про розподіл продукції». Не надається підтримка держави для виконання суб'єктами господарювання своїх інвестиційних зобов'язань у ході приватизації об'єктів державної та комунальної власності.

Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями» доповнює форми державної підтримки інвестора *компенсаціями* з державного та місцевого

бюджетів вартості об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури та витрат на підключення і приєднання до інженерно-транспортних мереж, а також *звільненням від відшкодування* втрат лісогосподарського виробництва.

Важливими для виконання інвестиційних договорів є гарантії, закріплені на законодавчому рівні. Так, певною гарантією прав суб'єктів інвестиційної діяльності є те, що «умови договорів, укладених між суб'єктами інвестиційної діяльності, зберігають свою чинність на весь строк дії цих договорів і у випадках, коли після їх укладення законодавством (крім податкового, митного та валютного законодавства, а також законодавства з питань ліцензування певних видів господарської діяльності) встановлено умови, що погіршують становище суб'єктів або обмежують їх права, якщо вони не дійшли згоди про зміну умов договору» (ч. 1 ст. 18 Закону «Про інвестиційну діяльність») [1].

На нашу думку, враховуючи, що інвестиційні відносини довготривалі, велике значення для виконання інвестиційних проектів має стабільність податкового і митного законодавства, а також законодавства з питань ліцензування видів господарської діяльності. Саме тому не менш важливо законодавчо гарантувати ось цю стабільність податкових і митних платежів (зборів) для суб'єктів інвестиційних договірних відносин. Принаймні, можливо це передбачити на законодавчому рівні для пріоритетних напрямків інвестування. Наприклад, для відбудови житла і відновлення інфраструктури, знищеної чи пошкодженої внаслідок збройної агресії РФ в Україні.

Додаткові гарантії держава надає інвесторам за угодами про розподіл продукції, оскільки щодо їхніх прав і обов'язків дозволяє застосовувати з дати набрання чинності законодавство, що зменшує розмір податків чи зборів чи скасовує їх, спрощує регулювання господарської діяльності щодо пошуку, розвідки та видобування корисних копалин, послаблює процедури державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, зокрема процедури митного, валютного, податкового та інших видів держав-

ного контролю, або пом'якшує відповідальність інвестора [5].

Як унормовано ч. 2 ст. 8 Закону України «Про режим іноземного інвестування», «до прав і обов'язків сторін, визначених угодою про розподіл продукції, протягом строку її дії застосовується законодавство України, чинне на момент її укладення. До прав і обов'язків сторін, визначених договором про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, протягом строку його дії застосовується законодавство України, чинне на дату набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» [4].

Разом з тим, норма ч. 1 ст. 10 Закону України «Про режим іноземного інвестування» містить певний виняток щодо компенсацій і відшкодування збитків у договірних інвестиційних відносинах, зокрема «не підлягає відшкодуванню упущена вигода інвестора із значними інвестиціями за спеціальним інвестиційним договором у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням державою в особі Кабінету Міністрів України та/або органом місцевого самоврядування, якщо такий орган є стороною спеціального інвестиційного договору, зобов'язань за таким договором» [4].

Проте усі понесені витрати та збитки іноземних інвесторів, завдані їм внаслідок невиконання чи неналежного виконання зазначеного інвестиційного договору, повинні бути відшкодовані на основі поточних ринкових цін та/або обґрунтованої оцінки, підтверджених аудитором чи аудиторською фірмою.

Подібні компенсаційні механізми, на жаль, не передбачені законодавчо для інших інвесторів, які не підпадають під статус інвестора із значними інвестиціями, що свідчить про недостатній захист їх інтересів.

Спеціальний інвестиційний договір визначає порядок та умови реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями [11]. Законодавчо визначено, що в ньому також встановлюється загальний обсяг державної підтримки для реалізації цього проекту, але не більше 30 відсотків планового обсягу значних інвестицій за проєк-

том. Навіть якщо фактичний обсяг значних інвестицій під час виконання договору буде більшим, ніж передбачалося угодою, то обсяг державної підтримки не зміниться. У випадку зменшення значних інвестицій під час виконання договору до суми 12 млн євро і нижче інвестор ризикує втратити державну підтримку та зобов'язаний повернути весь обсяг отриманої підтримки держави.

Ряд митних і податкових преференцій передбачено для інвестування в індустриальні парки, що є хорошим прикладом підтримки інвестиційної діяльності та створення сприятливих умов для виконання договорів. Цей приклад заслугує поширення і на інші суспільно значимі об'єкти інвестування.

Висновки. Договірне забезпечення інвестиційної діяльності неможливе без створення відносно стабільних і прозорих умов для інвестиційної діяльності, без належних правових гарантій інвестору. Законодавчі гарантії потрібні не лише для завершення інвестиційних процесів, пов'язаних з інтересами держави, а й для виконання інших суспільно корисних інвестиційних проєктів, покладених в основу інвестиційних угод. Важливе значення має попередня підготовка (проєкти) інвестиційних договорів і досягнення балансу інтересів сторін. Зокрема, це стосується договорів за участю держави, у яких домінує її інтерес.

У кожному конкретному випадку необхідно визначати істотні та інші умови інвестиційних та похідних від них договорів, які не можуть бути уніфікованими.

Правове регулювання інвестиційних відносин свідчить про недостатнє стимулювання приватних інвесторів, тому потрібні законодавчі зміни, які б надавали їм економічні преференції (митні, податкові, компенсаційні).

Література

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
2. Ковальчук М.О. Інвестиційні договори за чинним законодавством України. Тернопіль. 2017. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/16491/1/Ковальчук%20М.О..pdf>.

3. Матвєєв П.С. Інвестиційний договір як складова інвестиційної діяльності на сучасному етапі розвитку України. *Наше право*. 2014. № 10. С. 129-132.

4. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text>.

5. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 № 1039-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14#Text>.

6. Інвестиційний договір: особливості укладення. 2024. URL: <https://legalaid.ua/ua/investytcijnyj-dogovir-osoblyvosti-ukladennya/> (дата звернення: 01.09.2024).

7. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>.

8. Цибульська О.Ю. Міжнародний інвестиційний договір: проблеми теорії та практики. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/287382/281279> (дата звернення: 01.09.2024).

9. Гордієнко А.В. Правові засоби захисту прав інвесторів за інвестиційними договорами на будівництво. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Том 2. № 6. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_2_2017/7.pdf (дата звернення: 01.09.2024).

10. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 29 січ. 2019 року у справі № 916/4644/15. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79684989>.

11. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 № 1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#n2>.

References

1. Pro investytsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18.09.1991 № 1560-KhII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.

2. Kovalchuk M.O. Investytsiini dohovory za chynnym zakonodavstvom Ukrainy. Ternopil. 2017. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/16491/1/Kovalchuk%20M.O..pdf>.

3. Matvieiev P.S. Investytsiinyi dohovir yak skladova investytsiinoi diialnosti na suchasnomu etapi rozvytku Ukrainy. *Nashe prawo*. 2014. № 10. S. 129-132.

4. Pro rezhym inozemnoho investuvannia: Zakon Ukrainy vid 19.03.1996 № 93/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text>.

5. Pro uhody pro rozpodil produktsii: Zakon Ukrainy vid 14.09.1999 № 1039-KhIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14#Text>.

6. Investytsiinyi dohovir: osoblyvosti ukladenia. 2024. URL: <https://legalaid.ua/ua/investytcijnyj-dogovir-osoblyvosti-ukladennya/> (data zvernennia: 01.09.2024).

7. Pro kontsesiiu: Zakon Ukrainy vid 03.10.2019 № 155-IKh. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>.

8. Tsybul'ska O.Iu. Mizhnarodnyi investytsiinyi dohovir: problemy teorii ta praktyky. *Elektronne naukove vydannia «Analitychno-porivnialne pravoznavstvo»*. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/287382/281279> (data zvernennia: 01.09.2024).

9. Hordiienko A.V. Pravovi zasoby zakhystu prav investoriv za investytsiinyimi dohovoramy na budivnytstvo. *Aktualni problemy vitchyznianoj yurysprudentsii*. 2017. Том 2. № 6. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_2_2017/7.pdf (data zvernennia: 01.09.2024).

10. Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu vid 29 sich. 2019 roku u spravi № 916/4644/15. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79684989>.

11. Pro derzhavnu pidtrymku investytsiinykh proektiv iz znachnymy investytsiiami v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 17.12.2020 № 1116-IKh. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#n2>.

CONTRACTUAL SUPPORT FOR INVESTMENT ACTIVITIES

National Aviation University
Liubomyr Huzar Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mails: iryna.timush@npp.nau.edu.ua, 6122804@stud.nau.edu.ua

*The purpose of the article is to formulate proposals for improving the legal regulation of contractual provision of investment activity and their content. **Research methods:** general scientific and legal methods of cognition were used, namely: dialectical, comparative analysis, system-functional, formal-legal; logical-legal. **Results:** it has been proven that a number of business contracts fall under the complex concept of an investment contract; participants in investment activities also conclude other derivative contracts; the main types of contracts used in investment activities are outlined; different types of business contracts in the field of investment are subject to unequal regulatory influence at the level of laws; the risks of investment contracts are partially eliminated by state guarantees; legal regulation of contractual relations in investment activity needs improvement in order to ensure the stability of the investment process and provide additional guarantees and incentives to the investor. It is proposed to legally guarantee the stability of tax and customs payments for subjects of investment contractual relations. At least, it is possible to foresee this at the legislative level for priority areas of investment. **Discussion:** expediency of distinguishing investment contracts from other investment contracts; legislative consolidation of qualifying features of investment contracts; for the maintenance of investment activities, contracts of various types and, in particular, mixed contracts may be used; legal regulation of contractual investment relations currently mainly concerns investment contracts of a public nature; if the state is a party to such contracts, then its dominant position is clearly observed, which indicates a deviation from the principle of equality of the parties.*

***Key words:** investments; investment activity; investment contract; contracts in investment activity; participants in investment activity; guarantees.*

Стаття надійшла до редакції 13.09.2024